

11. Հաշվառված հաշմանդամներ և բժշկասոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովների գործունեություն

11.1. Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակ և բաշխվածություն: 2012թ. տարեվերջին ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության էլեկտրոնային տեղեկատվական բազայում (հաշմանդամության վարչական ռեգիստրում) ընդգրկված է եղել 186.4 հազ. հաշմանդամ:

Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ տարիքային խմբերի, 2012թ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

	Ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Մինչև 18 տարեկան	8 078	2 546
18-ից մինչև 40 տարեկան	27 424	8 503
նրանցից՝ անժամկետ	19 582	5 345
40-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	97 897	50 333
նրանցից՝ անժամկետ	47 238	21 869
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	52 985	26 037
Ընդամենը	186 384	87 419
նրանցից՝ անժամկետ¹	118 615	52 611

բ) նրանցից՝ քաղաքացիներ

	Ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Մինչև 18 տարեկան	5 062	1 609
18-ից մինչև 40 տարեկան	17 730	5 634
նրանցից՝ անժամկետ	12 846	3 619
40-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	66 164	35 112
նրանցից՝ անժամկետ	32 303	15 652
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	41 282	21 099
Ընդամենը	130 238	63 454
նրանցից՝ անժամկետ	85 551	39 903

Հաշմանդամության դադարեցված կարգավիճակ ունեցողների թվաքանակն ըստ նրանց կարգավիճակի դադարեցման հանգամանքի և ըստ տարիքային խմբերի, 2012թ.²

ա) ընդամենը

	Ճանաչվել են աշխատունակ		Մահացել են	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Մինչև 18 տարեկան	179	36	84	40
18-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	1 367	642	2 770	956
նրանցից՝ անժամկետ	-	-	1 024	364
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	32	18	4 604	1 665
Ընդամենը	1 578	696	7 458	2 661
նրանցից՝ անժամկետ	32	18	5 628	2 029

¹ Անժամկետ կենսաթոշակատուների ընդհանուր թվաքանակը չի համապատասխանում ըստ նրանց տարիքային խմբերի բաշխվածության հանրագումարին, քանի որ «Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր» տողում ներառված հաշմանդամների մի մասի մոտ 2012թ. բժշկասոցիալական փորձաքննության ժամանակ լրացած չի եղել կենսաթոշակային տարիքը և նրանց մոտ հաշմանդամությունը սահմանվել է մեկ տարով, սակայն տարեվերջին նրանց մոտ լրացել է կենսաթոշակային տարիքը, բայց չեն ունեցել անժամկետ հաշմանդամություն:

² Ներառված չեն հաշմանդամության կարգավիճակի կասեցման այն դեպքերը, երբ ժամկետային հաշմանդամություն ունեցող անձը ժամկետը լրանալուց հետո չի ներկայացել վերափորձաքննության:

բ) նրանցից՝ քաղաքաբնակներ

մարդ

	Ճանաչվել են աշխատունակ		Մահացել են	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Մինչև 18 տարեկան	127	28	13	6
18-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի նրանցից՝ անժամկետ	906	441	1 660	675
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	-	-	699	279
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	23	12	2 824	1 200
Ընդամենը	1 056	481	4 497	1 881
նրանցից՝ անժամկետ	23	12	3 523	1 479

Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ հաշմանդամության պատճառների և ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

մարդ

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Ընդհանուր հիվանդություններ	7 104	3 218	68 482	34 114	66 943	38 814	7	4
Մանկուց հիվանդություն	3 061	1 277	10 451	4 134	7 924	2 129	8 071	2 542
Զինձառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք այդ թվում՝	722	18	6 012	157	3 801	144	-	-
ՀՀ պաշտպանության ժամանակ	196	8	2 156	59	1 204	42	-	-
զինձառայության ժամանակ	224	4	1 923	40	1 909	98	-	-
զինվորական պարտականությունները կատարելիս	91	-	1 015	9	667	3	-	-
Հայրենական մեծ պատերազմի և այլ պետություններում մարտական գործողությունների ժամանակ	211	6	918	49	21	1	-	-
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	140	23	818	186	1 294	211	-	-
Մասնագիտական հիվանդություն	10	6	166	59	151	32	-	-
Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	10	-	402	6	274	5	-	-
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	54	37	368	227	119	76	-	-
Ընդամենը	11 101	4 579	86 699	38 883	80 506	41 411	8 078	2 546

բ) նրանցից՝ քաղաքաբնակներ

մարդ

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Ընդհանուր հիվանդություններ	5 286	2 481	49 864	25 609	46 228	27 627	3	2
Մանկուց հիվանդություն	2 167	899	6 780	2 744	5 267	1 517	5 059	1 607
Զինձառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք այդ թվում՝	483	14	3 886	129	2 382	126	-	-
ՀՀ պաշտպանության ժամանակ	142	5	1 435	45	686	35	-	-
զինձառայության ժամանակ	165	4	1 283	33	1 271	88	-	-
զինվորական պարտականությունները կատարելիս	66	-	594	7	412	2	-	-
Հայրենական մեծ պատերազմի և այլ պետություններում մարտական գործողությունների ժամանակ	110	5	574	44	13	1	-	-

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	95	18	573	136	924	160	-	-
Մասնագիտական հիվանդություն	9	6	138	50	121	26	-	-
Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	8	-	293	6	216	4	-	-
Տարերային, տեխնաձին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	46	33	312	199	98	61	-	-
Ընդամենը	8 094	3 451	61 846	28 873	55 236	29 521	5 062	1 609

Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ հիվանդությունների և ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	1 944	863	28 376	12 177	24 884	14 155	57	20
Նորագոյացություններ	882	444	8 348	4 497	5 371	3 560	248	85
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	1 894	787	6 685	2 965	4 850	2 440	2 403	777
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	2 101	839	12 170	4 547	4 248	1 368	1 545	434
Վնասվածքներ (բոլոր տեղեկայությունների)	508	111	3 232	754	4 069	1 014	147	21
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	96	34	3 842	1 916	3 195	1 851	111	12
Տուբերկուլյոզ	58	22	1 018	221	1 422	338	47	21
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	49	18	1 133	427	1 821	792	49	14
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	484	272	4 392	2 810	6 151	3 624	231	68
Էնդոկրին համակարգի հիվանդություններ	312	144	6 037	3 706	7 214	4 987	466	180
Աչքի հիվանդություններ	1 784	719	3 759	1 662	7 324	2 618	507	140
Ականջի և պոկաձև ելունի հիվանդություններ	13	4	1 399	678	1 227	600	515	193
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	320	106	1 458	802	1 846	1 220	117	30
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման արատներ), ձևախախտումային խանգարումներ	119	65	1 136	716	2 164	1 292	1 376	503
Այլ հիվանդություններ	537	151	3 714	1 005	4 720	1 552	259	48
Ընդամենը	11 101	4 579	86 699	38 883	80 506	41 411	8 078	2 546

բ) նրանցից՝ քաղաքացիներ

մարդ

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	1 413	651	21 198	9 290	17 488	9 949	35	15
Նորագոյացություններ	604	318	6 013	3 360	3 966	2 747	162	55
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	1 280	561	4 745	2 199	3 376	1 780	1 403	450
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	1 706	675	8 027	3 114	2 664	945	1 052	295
Վնասվածքներ (բոլոր տեղեկայությունների)	343	86	2 109	565	2 611	748	83	11
Ծնչառական օրգանների հիվանդություններ	62	26	2 595	1 363	2 071	1 234	76	9
Տուբերկուլյոզ	33	14	673	153	916	207	32	13
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	36	12	810	316	1 238	540	36	11
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	347	207	3 047	2 040	4 156	2 577	135	45
Էնդոկրին համակարգի հիվանդություններ	231	106	4 434	2 815	5 022	3 585	309	118
Աչքի հիվանդություններ	1 351	553	2 804	1 318	4 936	1 877	291	87
Ականջի և պտկաձև ելունի հիվանդություններ	9	3	1 068	537	878	445	350	129
Միզասռուական համակարգի հիվանդություններ	226	85	1 047	588	1 272	886	83	19
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման արատներ), ձևախախտումային խանգարումներ	77	42	725	467	1 387	851	869	325
Այլ հիվանդություններ	376	112	2 551	748	3 255	1 150	146	27
Ընդամենը	8 094	3 451	61 846	28 873	55 236	29 521	5 062	1 609

Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ ՀՀ մարզերի, Երևան քաղաքի և ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ. տարեվերջ

մարդ

	Հաշմանդամների թվաքանակը		այդ թվում՝ ըստ հաշմանդամության խմբերի							
			I		II		III		հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
ք.Երևան	59 516	28 094	4 505	1 926	28 570	13 173	24 138	12 249	2 303	746
Արագածոտն	7 970	3 537	385	161	3 825	1 634	3 339	1 622	421	120
Արարատ	17 293	8 201	968	378	7 245	3 113	8 167	4 424	913	286
Արմավիր	12 352	5 189	662	263	5 597	2 251	5 376	2 449	717	226
Գեղարքունիք	15 868	7 189	941	329	7 257	3 196	6 993	3 476	677	188
Լոռի	18 932	9 254	972	432	9 353	4 526	7 852	4 060	755	236
Կոտայք	13 018	5 828	616	241	5 573	2 320	6 170	3 051	659	216
Շիրակ	17 810	8 631	812	335	8 464	3 707	7 839	4 371	695	218
Սյունիք	11 132	5 347	594	251	4 962	2 185	5 130	2 753	446	158
Վայոց ձոր	4 328	2 230	179	72	1 817	845	2 196	1 272	136	41
Տավուշ	8 165	3 919	467	191	4 036	1 933	3 306	1 684	356	111
Ընդամենը ՀՀ	186 384	87 419	11 101	4 579	86 699	38 883	80 506	41 411	8 078	2 546

Վերականգնողական օգնություն ստացած հաշմանդամների թվաքանակն ըստ վերականգնողական գործունեության տեսակի, 2012թ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

մարդ

	Հաշմանդամների թվաքանակը		նրանցից՝ հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Բժշկական վերականգնում	177 804	83 540	8 330	2 660
այդ թվում՝				
վերականգնողական թերապիա	161 818	76 156	6 782	2 109
վերակառուցողական վիրաբուժություն	2 932	1 368	493	160
առողջարանային բուժում	6 336	3 124	212	76
բժշկական վերականգնման տեխնիկական միջոցներ	1 954	595	340	128
այդ թվում՝				
պրոթեզ	729	165	18	3
օրթեզ	249	82	181	57
օրթո-պրոթեզ	15	4	6	3
ռեկլինատոր	4	-	-	-
օրթոպեդիկ կոշիկ	250	80	26	9
սեղմիքան	165	96	60	38
ադեկալ (բանդաժ)	46	15	1	-
վերջույթի ֆունկցիան վերականգնող ապարատ	3	1	-	-
այլ	493	152	48	18
վերականգնողական տեխնիկական միջոցներ	4 764	2 297	503	187
այդ թվում՝				
ձեռնափայտ	422	176	4	3
հենակ	329	104	6	2
քայլակ	265	145	60	22
սայլակ	1 399	586	166	61
սուպինատոր	16	10	4	2
յտղական ապարատ	1 280	575	247	91
կրծքագեղձի պրոթեզ	565	562	-	-
աչքի պրոթեզ	333	111	16	6
ձայնաստեղծ սարք	117	7	-	-
այլ	38	21	-	-
Մասնագիտական վերականգնում	6 046	2 969	74	25
այդ թվում՝				
մասնագիտական կողմնորոշում և խորհրդատվություն, վերամասնագիտացում	1 919	1 015	3	2
մասնագիտական ուսուցում ԲՈՒՀ-ում	577	187	21	4
մասնագիտական ուսուցում միջին մասնագիտական հաստատությունում	130	51	50	19
Էզրակացություն աշխատանքի պայմանների և բնույթի վերաբերյալ (աշխատանքային երաշխավորագիր)	3 420	1 716	-	-
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	139 459	69 713	4 480	1 405
այդ թվում՝				
սոցիալ կենցաղային հարմարեցում	30	14	17	8
անհատական խնամք	28 687	18 342	929	284
տնային սպասարկում	8 892	2 620	821	178
սպասարկում տուն-ինտերնատում	915	688	419	47
սոցիալ-հոգեբանական վերականգնում	93 531	47 164	2 118	834
սոցիալ-իրավական խորհրդատվություն	6 495	723	8	-
Բրայլի համակարգով ուսուցում	1	-	-	-
սուրբոթարգմանությամբ ուսուցում	9	7	9	7
սոցիալ-վերականգման այլ ձևեր	899	155	159	47
Ընդամենը	323 309	156 222	12 884	4 090

բ) նրանցից՝ քաղաքաբնակներ

մարդ

	Հաշմանդամների թվաքանակը		նրանցից՝ հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Բժշկական վերականգնում	121 593	59 286	5 337	1 729
այդ թվում՝				
վերականգնողական թերապիա	111 066	54 166	4 361	1 368
վերակառուցողական վիրաբուժություն	1 801	883	304	99
առողջարանային բուժում	3 853	1 959	138	47
բժշկական վերականգնման տեխնիկական միջոցներ	1 354	457	224	97
այդ թվում՝				
պրոթեզ	494	124	11	1
օրթեզ	168	61	118	41
օրթո-պրոթեզ	11	3	3	2
ռեկլինատոր	4	-	-	-
օրթոպեդիկ կոշիկ	169	65	13	6
սեղմիրան	120	82	40	31
աղեկապ (բանդաժ)	43	13	1	-
վերջույթի ֆունկցիան վերականգնող ապարատ	3	1	-	-
այլ	342	108	38	16
վերականգնողական տեխնիկական միջոցներ	3 519	1 821	310	118
այդ թվում՝				
ձեռնափայտ	275	121	1	1
հենակ	229	79	2	1
քայլակ	234	132	36	12
սայլակ	934	424	92	34
սուպինատոր	11	7	3	1
լսողական ապարատ	1 027	484	165	65
կրծքագեղձի պրոթեզ	466	463	-	-
աչքի պրոթեզ	236	86	11	4
ձայնաստեղծ սարք	79	7	-	-
այլ	28	18	-	-
Մասնագիտական վերականգնում	4 806	2 444	46	12
այդ թվում՝				
մասնագիտական կողմնորոշում և խորհրդատվություն, վերամասնագիտացում	1 880	1 000	3	2
մասնագիտական ուսուցում ԲՈՒՀ-ում	397	130	11	1
մասնագիտական ուսուցում միջին մասնագիտական հաստատությունում	98	36	32	9
եզրակացություն աշխատանքի պայմանների և բնույթի վերաբերյալ (աշխատանքային երաշխավորագիր)	2 431	1 278	-	-
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	98 505	50 480	2 762	859
այդ թվում՝				
սոցիալ կենցաղային հարմարեցում	12	5	5	2
անհատական խնամք	14 860	9 840	946	283
տնային սպասարկում	2 633	1 082	298	123
սպասարկում տուն-ինտերնատում	878	90	37	24
սոցիալ-հոգեբանական վերականգնում	75 707	38 609	1 414	370
սոցիալ-իրավական խորհրդատվություն	3 848	723	8	-
Բրայլի համակարգով ուսուցում	1	-	-	-
սուրդթարգմանությամբ ուսուցում	8	6	11	6
սոցիալ-վերականգման այլ ձևեր	558	125	43	51
Ընդամենը	224 904	112 210	8 145	2 600

11.2. Բժշկասոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովների (ԲՄՓՀ) գործունեություն: Ըստ ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության բժշկասոցիալական փորձաքննական գործակալության տեղեկատվության, 2012թ. հաշմանդամ ճանաչվելու նպատակով ԲՄՓՀ-ների կողմից քննվել է 74 648 մարդ (3 179-ը՝ մինչև 18 տարեկան):

ԲՄՓՀ-ների գործունեության հիմնական ցուցանիշները, 2012թ.

		Ընդամենը	
Բժշկասոցիալական փորձաքննության օրերի քանակը, միավոր		5 227	
որից՝ արտագնա		1 850	
Խորհրդատվությունների քանակը, միավոր		5 842	
Բժիշկների թվաքանակը, մարդ		95	
Փորձաքննվածների թվաքանակը, մարդ		ընդամենը	74 648
		նրանցից՝ մինչև 18 տարեկան	3 179
նրանցից՝	առաջին անգամ քննվածներ	ընդամենը	18 112
		նրանցից՝ մինչև 18 տարեկան	1 147
	վերափորձաքննվածներ	ընդամենը	56 536
		նրանցից՝ մինչև 18 տարեկան	2 000
Հաշմանդամ ճանաչվածների ընդհանուր թվաքանակը, մարդ		71 549	
Աշխատունակության կորստի տոկոս սահմանվել է, մարդ		94	
այդ թվում՝	առաջին անգամ քննվածներ	ընդամենը	12
		նրանցից՝ հաշմանդամ	9
	վերաքննվածներ	ընդամենը	82
		նրանցից՝ հաշմանդամ	67
Վարչական վարույթների քանակը, միավոր		76 332	

Առաջնակի քննության արդյունքները, 2012թ.

		Ընդամենը	
Փորձաքննությունների քանակը		18 208	
		նրանցից՝ մինչև 18 տարեկան	1 150
այդ թվում՝	ճանաչվել են հաշմանդամ	ընդամենը	16 446
		նրանցից՝ մինչև 18 տարեկան	1 007
	չեն ճանաչվել հաշմանդամ	ընդամենը	1 762
		նրանցից՝ մինչև 18 տարեկան	143
Հաշմանդամ չճանաչվածներից՝ ժամանակավորապես անաշխատունակներ		580	

Հաշմանդամ ճանաչվելու նպատակով վերափորձաքննության արդյունքներն ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ.

ա) ընդամենը

Հաշմանդամության խումբը մինչև վերափորձաքննությունը	Վերաքննվածների թվաքանակը		նրանցից՝ ճանաչվել են հաշմանդամ		նրանցից՝ ըստ հաշմանդամության խմբերի					
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	I		II		III	
					ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
I խումբ	423	168	423	168	308	125	97	37	18	6
II խումբ	19 761	9 214	19 681	9 190	398	171	16 618	7 806	2 665	1 213
III խումբ	33 802	19 989	32 568	19 368	121	58	1 250	655	31 197	18 655
18 տարին լրացած հաշմանդամ երեխա	660	202	592	196	105	40	159	48	328	104
Մինչև 18 տարեկան հաշմանդամ երեխա	2 000	579	1 839	544	X	X	X	X	X	X
Ընդամենը	56 646	30 152	55 103	29 466	932	394	18 124	8 546	34 208	19 978

բ) որից՝ ժամկետանց գործեր (3 ամսից ավելի ժամկետային խզումով)

մարդ

Հաշմանդամության խումբը մինչև վերաքննությունը	Վերաքննվածների թվաքանակը		նրանցից՝ ճանաչվել են հաշմանդամ		նրանցից՝ ըստ հաշմանդամության խմբերի					
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	I		II		III	
					ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
I խումբ	20	5	20	5	15	3	4	1	1	1
II խումբ	4 797	2 147	4 786	2 144	56	29	4 151	1 874	579	241
III խումբ	8 348	4 974	8 059	4 829	15	6	252	129	7 792	4 694
18 տարին լրացած հաշմանդամ երեխա	121	40	96	34	8	4	17	6	71	24
Մինչև 18 տարեկան հաշմանդամ երեխա	73	24	68	24	X	X	X	X	X	X
Ընդամենը	13 359	7 190	13 029	7 036	94	42	4 424	2 010	8 443	4 960

Իրականացված վերափորձաքննությունների արդյունքներն ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ.

մարդ

Հաշմանդամության խումբը մինչև վերափորձաքննությունը	Վերաքննվածների թվաքանակը		այդ թվում՝														
			ճանաչվել են հաշմանդամ												հաշմանդամ չեն ճանաչվել		
	I խումբ			II խումբ			III խումբ			հաշմանդամ երեխա			հաշմանդամ չեն ճանաչվել				
	բողոքարկում	կարգավորում	համապատասխան	բողոքարկում	կարգավորում	համապատասխան	բողոքարկում	կարգավորում	համապատասխան	բողոքարկում	կարգավորում	համապատասխան	բողոքարկում	կարգավորում	համապատասխան	բողոքարկում	կարգավորում
I խումբ	-	-	3	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
նրանցից՝ կանայք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II խումբ	15	-	76	-	-	-	15	-	40	-	-	36	-	-	-	-	-
նրանցից՝ կանայք	3	-	14	-	-	-	2	-	4	1	-	10	-	-	-	-	-
III խումբ	121	2	72	-	-	-	4	2	1	117	-	56	-	-	-	-	15
նրանցից՝ կանայք	25	1	5	-	-	-	2	1	1	21	-	3	-	-	-	2	1
Հաշմանդամ երեխա	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
նրանցից՝ աղջիկներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաշմանդամի կարգավիճակ չի ունեցել	256	-	13	-	-	-	-	-	1	9	-	3	1	-	-	246	9
նրանցից՝ կանայք	58	-	6	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	52	-
Ընդամենը	392	2	165	-	-	1	19	2	44	126	-	95	1	-	1	246	24
նրանցից՝ կանայք	86	1	25	-	-	-	4	1	5	28	-	13	-	-	-	54	1

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածների թվաքանակն ըստ հաշմանդամության պատճառների, 2012թ.

մարդ

	ճանաչվել են հաշմանդամ		նրանցից՝ աշխատունակ տարիքի	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Ընդհանուր հիվանդություններ	14 973	7 613	11 499	5 920
Մանկուց հիվանդություն	1 183	372	186	48
Զինձառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	275	19	273	19
այդ թվում՝				
ՀՀ պաշտպանության ժամանակ	24	-	24	-
գինձառայության ժամանակ	228	19	226	19
գինվորական պարտականությունները կատարելիս	23	-	23	-
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	9	1	9	1
Չեռնորիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	5	-	4	-
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	1	-	-	-
Ընդամենը	16 446	8 005	11 971	5 988

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածների թվաքանակն ըստ հաշմանդամության պատճառների և ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ.

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		մարդ Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Ընդհանուր հիվանդություններ	765	330	5 361	2 330	8 841	4 949	6	4
Մանկուց հիվանդություն	3	2	44	9	139	40	997	321
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	10	1	45	1	220	17	-	-
այդ թվում՝								
ՀՀ պաշտպանության ժամանակ	-	-	2	-	22	-	-	-
զինճառայության ժամանակ	9	1	36	1	183	17	-	-
զինվորական պարտականությունները կատարելիս	1	-	7	-	15	-	-	-
Սըխատանքային խեղում կամ վնասվածք	-	-	4	1	5	-	-	-
Զեոնոբիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	1	-	1	-	3	-	-	-
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	1	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	780	333	5 455	2 341	9 208	5 006	1 003	325

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածների թվաքանակն ըստ հիվանդությունների, 2012թ.

	ճանաչվել են հաշմանդամ		նրանցից՝ տարիքային կենսաթոշակառուներ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Տարափոխիկ և մակարոնային հիվանդություններ	459	101	18	6
որոնցից՝ վիրուսային հեպատիտ	17	1	1	-
տուբերկուլյոզ	424	95	17	6
դրանից՝ թոքերի	371	76	14	4
Նորագոյացություններ	2 851	1 666	737	365
որոնցից՝ չարորակ	2 766	1 618	724	360
դրանից՝ կրծքագեղձի	726	722	154	152
Արյունատեղծ օրգանների առանձին խանգարումներ՝ արյան խիմուսային մեխանիզմների ներգրավմամբ	29	12	1	-
որոնցից՝ արյան մակարդելիության խանգարումներ	13	4	-	-
Էնդոկրին համակարգի հիվանդություններ, սննդային և նյութափոխանակության խանգարումներ	1 290	855	254	181
որոնցից՝ շաքարային դիաբետ	1 053	667	249	178
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	856	329	19	11
որոնցից՝ շիզոֆրենիա	193	82	2	2
մտավոր հետամնացություն	236	72	-	-
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	675	316	66	30
որոնցից՝ հազվադեպ և նոսրացած խանգարումներ (ընկճավորություն)	178	95	17	12
մանկական ուղեղային կաթված	122	49	-	-

	Ճանաչվել են հաշմանդամ		նրանցից՝ տարիքային կենսաթոշակատուներ	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք
Աչքի և դրա օժանդակ ապարատի հիվանդություններ	800	352	201	79
Ականջի և պտկաձև երունի հիվանդություններ	90	51	4	2
որոնցից՝ լսողության կոնդուկտիվային և նյարդագայական կորուստ	89	50	4	2
Արյան շրջանառության հիվանդություններ	6 356	2 919	1 811	834
որոնցից՝ սրտի իշեմիկ հիվանդություն	3 209	978	1 069	428
հիպերտոնիկ հիվանդություն	1 641	1 180	226	141
սրտի քրոնիկական ռևմատիկ հիվանդություն	105	66	12	8
ուղեղ-անոթային հիվանդություններ	926	448	386	200
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	441	218	65	25
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	244	101	33	16
Մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	57	29	7	5
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	846	525	115	74
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	300	137	50	15
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման և ձևախախտումային արատներ)	250	119	6	5
Թունավորումներ և որոշ արտաքին պատճառների ներգործության այլ հետևանքներ	901	275	85	45
որոնցից՝ գլխուղեղի վնասվածք	70	22	2	1
ողնաշար-ողնուղեղի վնասվածք	61	13	8	3
վերին վերջույթների անդամահատումներ	16	3	-	-
ստորին վերջույթների անդամահատումներ	37	3	8	-
Այլ	1	-	-	-
Ընդամենը	16 446	8 005	3 472	1 693

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածների թվաքանակն ըստ հիվանդությունների և ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ.

մարդ

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Տարափոխիկ և մակարոնային հիվանդություններ	11	4	141	25	297	71	10	1
որոնցից՝ վիրուսային հեպատիտ	-	-	3	-	14	1	-	-
տուբերկուլոզ	10	4	133	24	273	67	8	-
դրանից՝ թոքերի	1	1	114	18	250	57	6	-
Նորագոյացություններ	336	142	1 587	871	883	642	45	11
որոնցից՝ չարորակ	331	138	1 556	851	838	619	41	10
դրանից՝ կրծքագեղձի	47	47	360	357	319	318	-	-
Արյունաստեղծ օրգանների առանձին խանգարումներ՝ արյան իմունային մեխանիզմների ներգրավմամբ	-	-	8	4	12	6	9	2
որոնցից՝ արյան մակարոլեիլոթյան խանգարումներ	-	-	2	1	6	2	5	1
Էնդոկրին համակարգի հիվանդություններ, սննդային և նյութափոխանակության խանգարումներ	13	5	244	142	973	686	60	22
որոնցից՝ շաքարային դիաբետ	11	4	211	125	782	522	49	16
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	21	12	291	131	343	129	201	57
որոնցից՝ շիզոֆրենիա	2	2	136	60	54	19	1	1
մտավոր հետամնացություն	2	2	37	11	66	13	131	46

	I խումբ		II խումբ		III խումբ		Հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	40	15	112	48	286	176	237	77
որոնցից՝ հազվադեպ և նուպայական խանգարումներ (ընկնավորություն)	6	2	11	5	123	80	38	8
մանկական ուղեղային կաթված	-	-	1	-	4	1	117	48
Աչքի և դրա օժանդակ ապարատի հիվանդություններ	52	19	146	66	543	249	59	18
Ականջի և պտկաձև ելունի հիվանդություններ	-	-	2	1	42	28	46	22
որոնցից՝ լսողության կոնդուկտիվային և նյարդագայական կորուստ	-	-	2	1	42	28	45	21
Արյան շրջանառության հիվանդություններ	225	114	2 193	748	3 925	2 054	13	3
որոնցից՝ սրտի իշեմիկ հիվանդություն	12	6	1 336	362	1 859	609	2	1
հիպերտոնիկ հիվանդություն	6	4	259	138	1 373	1 038	3	-
սրտի քրոնիկական ռեմատիկ հիվանդություն	1	1	48	31	55	34	1	-
ուղեղ-անոթային հիվանդություններ	195	96	377	168	352	184	2	-
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	6	3	89	30	323	181	23	4
Մարտդական օրգանների հիվանդություններ	9	2	89	36	129	55	17	8
Մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	-	-	7	4	46	24	4	1
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	10	4	137	98	662	406	37	17
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	15	5	115	38	154	90	16	4
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման և ձևախախտումային արատներ)	1	-	12	10	55	38	182	71
Թունավորումներ և որոշ արտաքին պատճառների ներգործության այլ հետևանքներ	41	8	282	89	535	171	43	7
որոնցից՝ գլխուղեղի վնասվածք	6	-	22	6	28	14	14	2
ողնաշար-ողնուղեղի վնասվածք	15	2	18	5	26	6	2	-
վերին վերջույթների անդամահատումներ	-	-	1	1	14	2	1	-
ստորին վերջույթների անդամահատումներ	-	-	20	-	17	3	-	-
Այլ	-	-	-	-	-	-	1	-
Ընդամենը	780	333	5 455	2 341	9 208	5 006	1 003	325

Վերականգնողական միջոցառումների երաշխավորում ստացած հաշմանդամների թվաքանակն ըստ վերականգնողական գործունեության տեսակի և ըստ հաշմանդամության խմբերի, 2012թ.

մարդ

	Հաշմանդամների թվաքանակը		այդ թվում՝ ըստ հաշմանդամության խմբերի							
			I		II		III		հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
Բժշկական վերականգնում	70 676	37 463	1 718	720	22 430	10 508	43 444	25 266	3 084	969
այդ թվում՝										
վերականգնողական թերապիա	64 613	34 222	1 163	508	20 972	9 762	40 042	23 216	2 436	736

	Հաշմանդամների թվաքանակը		այդ թվում՝ ըստ հաշմանդամության խմբերի							
			I		II		III		հաշմանդամ երեխա	
	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ կանայք	ընդամենը	նրանցից՝ աղջիկներ
վերակառուցողական վիրաբուժություն	1 474	776	29	9	418	223	813	470	214	74
առողջարանային բուժում	2 425	1 367	13	1	375	183	1 953	1 148	84	35
բժշկական վերականգնման տեխնիկական միջոցներ	521	210	43	9	170	68	129	67	179	66
այդ թվում՝										
պրոթեզ	143	32	28	5	76	20	33	5	6	2
օրթեզ	149	48	4	-	14	4	14	5	117	39
օրթո-պրոթեզ	4	-	1	-	2	-	-	-	1	-
ռեկլինատոր	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
օրթոպեդիկ կոշիկ	85	33	5	3	35	15	28	11	17	4
սեղմիրան	47	29	2	1	8	5	8	5	29	18
ադեկապ (բանդաժ)	12	2	1	-	5	-	5	2	1	-
վերջույթի ֆունկցիան վերականգնող ապարատ	6	5	-	-	-	1	6	4	-	-
այլ	74	61	1	-	30	23	35	35	8	3
վերականգնողական տեխնիկական միջոցներ	1 643	888	470	193	495	272	507	365	171	58
այդ թվում՝										
ձեռնափայտ	108	43	8	3	58	24	42	16	-	-
հենակ	97	28	11	2	65	19	19	7	2	-
քայլակ	115	72	26	16	59	43	7	7	23	6
հաշմանդամի սայլակ	469	185	403	162	6	2	1	1	59	20
սուպինատոր	15	9	2	1	3	1	6	5	4	2
լսողական սարք	371	174	16	6	154	69	122	70	79	29
կրծքագեղձի պրոթեզ	345	344	1	1	102	102	242	241	-	-
աչքի պրոթեզ	73	26	3	2	11	7	55	16	4	1
ձայնաստեղծ սարք	46	4	-	-	34	3	12	1	-	-
այլ	4	3	-	-	3	2	1	1	-	-
Մասնագիտական վերականգնում	33 860	18 629	110	48	12 140	5 763	21 487	12 788	123	30
այդ թվում՝										
մասնագիտական կողմնորոշում և խորհրդատվություն	1 918	1 015	4	1	535	249	1 376	763	3	2
մասնագիտական ուսուցում, վերամասնագիտացում	58	19	4	1	9	3	25	10	20	5
այդ թվում՝										
մասնագիտական ուսուցում միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունում	44	16	-	-	5	2	22	9	17	5
մասնագիտական ուսուցում ԲՈՒՀ-ում	14	3	4	1	4	1	3	1	3	-
եզրակացություն աշխատանքի պայմանների և բնույթի վերաբերյալ (աշխատանքային երաշխավորագիր)	1 203	520	11	4	910	375	277	141	5	-
այլ	30 681	17 075	91	42	10 686	5 136	19 809	11 874	95	23
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	43 757	23 138	1 350	613	14 485	6 726	26 236	15 275	1 686	524
այդ թվում՝										
սոցիալ-հոգեբանական վերականգնում	43 757	23 138	1 350	613	14 485	6 726	26 236	15 275	1 686	524
Ընդամենը	148 293	79 230	3 178	1 381	49 055	22 997	91 167	53 329	4 893	1 523

Հավելված 11

Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ տարիքային խմբերի, 2007-2012թթ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

	<i>մարդ</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Մինչև 18 տարեկան	8 690	8 706	8 358	8 045	7 973	8 078
18-ից մինչև 40 տարեկան	25 112	26 860	26 891	27 308	27 125	27 424
նրանցից՝ անժամկետ	15 326	16 565	17 397	18 201	18 723	19 582
40-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	72 274	83 494	87 829	92 522	93 649	97 897
նրանցից՝ անժամկետ	32 342	37 746	39 832	41 948	42 969	47 238
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	52 682	51 890	56 179	57 205	47 759	52 985
Ընդամենը	158 758	170 950	179 257	185 080	176 506	186 384
նրանցից՝ անժամկետ¹	100 350	106 201	113 408	116 825	109 451	118 615

բ) նրանցից՝ կանայք

	<i>մարդ</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Մինչև 18 տարեկան	3 056	2 669	2 581	2 527	2 544	2 546
18-ից մինչև 40 տարեկան	7 530	8 145	8 173	8 402	8 523	8 503
նրանցից՝ անժամկետ	4 350	4 601	4 739	4 980	5 069	5 345
40-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	33 618	39 334	39 902	40 579	48 450	50 333
նրանցից՝ անժամկետ	13 417	14 917	13 713	14 494	19 977	21 869
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	23 800	24 906	29 513	32 433	22 384	26 037
Ընդամենը	68 004	75 054	80 169	83 941	81 901	87 419
նրանցից՝ անժամկետ	41 567	44 424	47 965	49 803	47 430	52 611

Հաշվառված քաղաքացիական հաշմանդամների թվաքանակն ըստ տարիքային խմբերի, 2007-2012թթ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

	<i>մարդ</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Մինչև 18 տարեկան	5 829	5 523	5 274	5 164	5 025	5 062
18-ից մինչև 40 տարեկան	16 241	17 622	18 476	17 997	17 683	17 730
նրանցից՝ անժամկետ	10 175	11 072	12 104	12 215	12 399	12 846
40-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	52 008	58 801	59 873	64 550	63 981	66 164
նրանցից՝ անժամկետ	23 111	27 194	29 446	29 790	29 679	32 303
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	40 826	40 693	45 560	45 600	37 276	41 282
Ընդամենը	114 904	122 639	129 183	133 311	123 965	130 238
նրանցից՝ անժամկետ¹	74 112	78 959	87 110	87 208	79 354	85 551

բ) նրանցից՝ կանայք

	<i>մարդ</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Մինչև 18 տարեկան	2 158	1 735	1 671	1 653	1 599	1 609
18-ից մինչև 40 տարեկան	5 010	5 473	5 763	5 644	5 608	5 634
նրանցից՝ անժամկետ	2 996	3 200	3 405	3 453	3 463	3 619
40-ից մինչև կենսաթոշակային տարիքի	24 489	28 589	27 779	25 759	34 108	35 112
նրանցից՝ անժամկետ	9 921	11 032	10 319	10 504	14 410	15 652
Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր	19 420	20 454	24 804	29 492	18 481	21 099
Ընդամենը	51 077	56 251	60 017	62 548	59 796	63 454
նրանցից՝ անժամկետ	32 337	34 686	38 528	38 867	36 354	39 903

¹ Անժամկետ կենսաթոշակատուների ընդհանուր թվաքանակը չի համապատասխանում ըստ նրանց տարիքային խմբերի բաշխվածության հանրագումարին, քանի որ «Կենսաթոշակային տարիքի և բարձր» տողում ներառված հաշմանդամների մի մասի մոտ 2012թ. բժշկասոցիալական փորձարկման ժամանակ լրացած չի եղել կենսաթոշակային տարիքը և նրանց մոտ հաշմանդամությունը սահմանվել է մեկ տարով, սակայն տարեվերջին նրանց մոտ լրացել է կենսաթոշակային տարիքը, բայց չեն ունեցել անժամկետ հաշմանդամություն:

Հաշմանդամության դադարեցված կարգավիճակ ունեցողների թվաքանակն ըստ նրանց կարգավիճակի դադարեցման հանգամանքի, 2007-2012թթ.¹

ա) ընդամենը

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ճանաչվել են աշխատունակ	992	934	1 687	1 507	1 594	1 578	314	317	750	663	703	696
նրանցից՝ անժամկետ	2	7	5	4	32	32	-	6	4	1	24	18
Մահացել են	2 739	6 331	3 777	2 349	7 648	7 458	1 009	3 021	1 242	866	2 839	2 661
նրանցից՝ անժամկետ	2 018	4 206	3 070	1 811	5 894	5 628	749	1 936	976	677	2 189	2 029

մարդ

բ) նրանցից՝ քաղաքացիներ

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ճանաչվել են աշխատունակ	635	620	1 025	1 067	1 044	1 056	225	224	484	493	462	481
նրանցից՝ անժամկետ	1	6	3	2	25	23	-	5	2	1	17	12
Մահացել են	1 876	3 850	3 032	1 695	5 199	4 497	758	1 660	1 023	658	2 064	1 881
նրանցից՝ անժամկետ	1 409	2 587	2 557	1 331	4 192	3 523	579	1 148	842	532	1 638	1 479

մարդ

Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ ՀՀ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2007-2012թթ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

	Ընդամենը						նրանցից՝ կանայք					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ք.Երևան	55 367	59 967	63 235	64 077	56 377	59 516	24 158	26 929	28 715	29 328	26 609	28 094
Արագածոտն	6 955	7 483	7 699	7 888	7 841	7 970	2 874	3 176	3 283	3 441	3 412	3 537
Արարատ	12 283	13 484	14 074	15 781	16 197	17 293	5 354	5 958	6 401	7 262	7 515	8 201
Արմավիր	10 086	10 808	11 244	11 742	11 542	12 352	3 734	4 140	4 410	4 731	4 838	5 189
Գեղարքունիք	12 266	13 187	13 711	14 519	15 072	15 868	5 035	5 529	5 906	6 349	6 732	7 189
Լոռի	16 388	17 327	18 281	19 189	18 169	18 932	7 123	7 710	8 359	8 966	8 536	9 254
Կոտայք	9 636	10 629	11 177	11 634	11 691	13 018	4 046	4 514	4 840	5 126	5 174	5 828
Շիրակ	14 965	16 272	17 146	17 368	16 708	17 810	6 454	7 246	7 783	7 974	8 063	8 631
Սյունիք	9 529	9 951	10 325	10 756	10 810	11 132	4 245	4 488	4 746	4 997	5 153	5 347
Վայոց ձոր	3 411	3 651	3 820	3 939	4 066	4 328	1 578	1 721	1 860	1 971	2 073	2 230
Տավուշ	7 872	8 191	8 545	8 187	8 033	8 165	3 403	3 643	3 866	3 796	3 796	3 919
Ընդամենը ՀՀ	158 758	170 950	179 257	185 080	176 506	186 384	68 004	75 054	80 169	83 941	81 901	87 419

մարդ

բ) 1 000 բնակչի հաշվով

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ք.Երևան	50.0	54.0	56.7	57.1	50.0	55.8
Արագածոտն	49.6	53.1	54.5	55.4	54.9	59.9
Արարատ	44.5	48.5	50.6	56.3	57.5	66.2
Արմավիր	35.9	38.2	39.7	41.1	40.1	46.2
Գեղարքունիք	51.2	54.7	56.8	59.9	62.0	67.4
Լոռի	58.1	61.5	64.9	68.0	64.4	80.7
Կոտայք	34.8	38.1	39.9	41.2	41.2	51.0
Շիրակ	53.2	57.8	60.9	61.6	59.2	70.9
Սյունիք	62.4	65.1	67.5	70.3	70.7	78.6
Վայոց ձոր	61.1	65.4	68.5	70.3	72.5	82.9
Տավուշ	58.7	61.1	63.7	60.8	59.6	63.6
Ընդամենը ՀՀ	49.2	52.8	55.3	56.7	53.9	61.6

մարդ

¹ Ներառված չեն հաշմանդամության կարգավիճակի կասեցման այն դեպքերը, երբ ժամկետային հաշմանդամություն ունեցող անձր ժամկետը լրանալուց հետո չի ներկայացել վերափորձաքննության:

**Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ հաշմանդամության
պատճառների, 2007-2012թթ. տարեվերջ**

ա) ընդամենը

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ընդհանուր հիվանդություններ	114 145	125 617	134 129	139 534	134 321	142 536
Մանկուց հիվանդություն	26 888	27 684	27 993	28 627	27 839	29 507
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	13 025	12 991	12 595	12 413	10 688	10 535
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	2 943	2 903	2 828	2 791	2 126	2 252
Մասնագիտական հիվանդություն	477	464	453	438	328	327
Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	664	682	668	677	670	686
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	616	609	591	600	534	541
Ընդամենը	158 758	170 950	179 257	185 080	176 506	186 384

բ) նրանցից՝ կանայք

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ընդհանուր հիվանդություններ	57 152	64 257	69 221	72 700	71 308	76 150
Մանկուց հիվանդություն	9 486	9 438	9 590	9 880	9 458	10 082
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	361	367	382	377	321	319
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	518	508	499	496	377	420
Մասնագիտական հիվանդություն	99	99	97	100	91	97
Չեռնոբիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	13	13	13	13	11	11
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	375	372	367	375	335	340
Ընդամենը	68 004	75 054	80 169	83 941	81 901	87 419

**Հաշվառված հաշմանդամների թվաքանակն ըստ հիվանդությունների,
2007-2012թթ. տարեվերջ**

ա) ընդամենը

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	40 805	45 394	49 219	52 098	51 353	55 261
Նորագոյացություններ	14 385	15 472	16 326	16 609	14 224	14 849
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	15 165	16 056	16 194	16 197	15 239	15 832
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	17 155	18 337	19 034	19 932	18 859	20 064
Վնասվածքներ (բոլոր տեղեկայությունների)	7 260	7 756	7 889	8 016	7 682	7 956
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	7 104	7 490	7 707	7 888	7 026	7 244
Տուբերկուլոզ	2 793	3 071	3 078	2 965	2 670	2 545
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	4 388	4 600	4 477	4 348	2 993	3 052
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	9 266	10 322	10 675	10 925	10 653	11 258

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Էնդոլրին համակարգի հիվանդություններ	9 104	11 820	12 808	13 517	13 294	14 029
Աչքի հիվանդություններ	10 575	11 530	12 093	12 386	12 394	13 374
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	3 268	3 599	3 710	3 732	3 610	3 741
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման և ձևախախտումային արատներ)	4 328	4 449	4 555	4 643	4 585	4 795
Այլ հիվանդություններ	13 162	11 054	11 492	11 824	11 924	12 384
Ընդամենը	158 758	170 950	179 257	185 080	176 506	186 384

բ) նրանցից՝ կանայք

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Արյան շրջանառության համակարգի հիվանդություններ	17 710	20 558	22 717	24 544	24 971	27 215
Նորագոյացություններ	7 609	8 344	8 906	9 114	8 137	8 586
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	6 387	6 723	6 836	6 952	6 677	6 969
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	6 028	6 408	6 716	7 064	6 663	7 188
Վնասվածքներ (բոլոր տեղեկայությունների)	1 557	1 696	1 795	1 845	1 802	1 900
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	3 184	3 470	3 610	3 785	3 631	3 813
Տուբերկուլյոզ	563	636	664	677	613	602
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	1 671	1 799	1 775	1 756	1 209	1 251
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	5 217	5 898	6 261	6 421	6 370	6 774
Էնդոլրին համակարգի հիվանդություններ	5 829	7 257	7 977	8 537	8 489	9 017
Աչքի հիվանդություններ	4 092	4 313	4 571	4 708	4 718	5 139
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	1 820	2 038	2 117	2 128	2 099	2 158
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման և ձևախախտումային արատներ)	2 326	2 380	2 433	2 500	2 462	2 576
Այլ հիվանդություններ	4 011	3 534	3 791	3 910	4 060	4 231
Ընդամենը	68 004	75 054	80 169	83 941	81 901	87 419

Վերականգնողական օգնություն ստացած հաշմանդամների թվաքանակն ըստ վերականգնողական գործունեության տեսակի, 2009-2012թթ. տարեվերջ

ա) ընդամենը

մարդ

	2009	2010	2011	2012
Բժշկական վերականգնում	91 036	118 557	115 110	177 804
Մասնագիտական վերականգնում	82 346	44 704	15 844	6 046
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	70 601	89 552	83 512	139 459
Ընդամենը	243 983	252 813	214 466	323 309

բ) նրանցից՝ կանայք

մարդ

	2009	2010	2011	2012
Բժշկական վերականգնում	42 976	56 843	55 655	83 540
Մասնագիտական վերականգնում	38 932	20 708	8 324	2 969
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	33 143	42 547	40 760	69 713
Ընդամենը	115 051	120 098	104 739	156 222

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածների թվաքանակն ըստ հաշմանդամության պատճառների, 2007-2012թթ.

ա) ընդամենը

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ընդհանուր հիվանդություններ	15 290	17 793	15 230	14 385	13 906	14 973
Մանկուց հիվանդություն	1 410	1 560	1 312	1 275	1 178	1 183
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	443	442	394	369	267	275
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	20	18	18	13	7	9
Մասնագիտական հիվանդություն	1	-	1	-	1	-
Չեռնորիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	10	5	6	9	3	5
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	-	-	-	-	1	1
Ընդամենը	17 174	19 818	16 961	16 051	15 363	16 446

բ) նրանցից՝ կանայք

մարդ

	նրանցից՝ կանայք					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ընդհանուր հիվանդություններ	7 791	9 142	7 794	7 281	6 936	7 613
Մանկուց հիվանդություն	408	476	443	390	387	372
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	20	15	18	11	19	19
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	2	-	3	1	-	1
Մասնագիտական հիվանդություն	-	-	-	-	-	-
Չեռնորիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	-	-	-	-	-	-
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	8 221	9 633	8 258	7 683	7 342	8 005

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչված աշխատունակ տարիքի անձանց թվաքանակն ըստ հաշմանդամության պատճառների, 2007-2012թթ.

ա) ընդամենը

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ընդհանուր հիվանդություններ	11 581	14 226	12 197	11 564	10 951	11 499
Մանկուց հիվանդություն	244	269	253	258	230	186
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	436	435	382	342	265	273
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	20	17	15	11	6	9
Մասնագիտական հիվանդություն	1	-	1	-	1	-
Չեռնորիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	10	5	5	9	3	4
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	-	-	-	-	1	-
Ընդամենը	12 292	14 952	12 853	12 184	11 457	11 971

բ) նրանցից՝ կանայք

	<i>մարդ</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ընդհանուր հիվանդություններ	5 950	7 328	6 293	5 964	5 584	5 920
Մանկուց հիվանդություն	77	77	92	80	75	48
Զինճառայության ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	20	15	16	10	19	19
Աշխատանքային խեղում կամ վնասվածք	2	-	3	1	-	1
Մասնագիտական հիվանդություն	-	-	-	-	-	-
Չեռնորիլի ԱԷԿ-ի վթարի և այլ ճառագայթային աղետների վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	-	-	-	-	-	-
Տարերային, տեխնածին և այլ աղետների, ինչպես նաև դրանց վերացման աշխատանքների ժամանակ ստացած հիվանդություն, խեղում, վնասվածք	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	6 049	7 420	6 404	6 055	5 678	5 988

Առաջին անգամ հաշմանդամ ճանաչվածների թվաքանակն ըստ հիվանդությունների, 2007-2012թթ.

ա) ընդամենը

	<i>մարդ</i>					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Տարափոխիկ և մակարոնաձային հիվանդություններ	634	671	615	608	554	459
Նորագոյացություններ	2 651	2 860	2 532	2 656	2 666	2 851
Արյունատեղծ օրգանների առանձին խանգարումներ՝ արյան իմունային մեխանիզմների ներգրավմամբ	40	53	41	37	27	29
Էնդոկրին համակարգի հիվանդություններ, սննդային և նյութափոխանակության խանգարումներ	1 522	1 794	1 518	1 375	1 227	1 290
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	938	1 130	1 057	970	822	856
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	856	1 046	760	705	666	675
Աչքի և դրա օժանդակ ապարատի հիվանդություններ	928	1 141	851	702	752	800
Ականջի և պտկաձև ելունի հիվանդություններ	185	182	142	116	112	90
Արյան շրջանառության հիվանդություններ	5 961	6 961	6 050	5 846	5 696	6 356
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	481	554	596	518	448	441
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	334	326	245	206	208	244
Մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	44	65	53	55	44	57
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	885	1 128	886	838	834	846
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	442	424	346	290	265	300
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման և ձևախախտումային արատներ)	293	359	310	243	227	250
Թունավորումներ և որոշ արտաքին պատճառների ներգործության այլ հետևանքներ	980	1 121	957	885	815	901
Այլ հիվանդություններ	-	3	2	1	-	1
Ընդամենը	17 174	19 818	16 961	16 051	15 363	16 446

բ) նրանցից՝ կանայք

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Տարավոխիկ և մակաբուծային հիվանդություններ	136	150	148	163	126	101
Նորագոյացություններ	1 432	1 567	1 423	1 490	1 537	1 666
Արյունաստեղծ օրգանների առանձին խանգարումներ՝ արյան իմունային մեխանիզմների ներգրավմամբ	20	31	21	18	15	12
Էնդոկրին համակարգի հիվանդություններ, սննդային և նյութափոխանակության խանգարումներ	980	1 162	994	887	802	855
Հոգեկան և վարքի խանգարումներ	327	410	409	372	316	329
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ	416	488	374	337	308	316
Աչքի և դրա օժանդակ սպարատի հիվանդություններ	377	463	349	288	330	352
Ականջի և պտկաձև ելունի հիվանդություններ	89	107	71	52	55	51
Արյան շրջանառության հիվանդություններ	2 834	3 361	2 881	2 705	2 566	2 919
Շնչառական օրգանների հիվանդություններ	248	295	266	260	215	218
Մարսողական օրգանների հիվանդություններ	133	142	97	72	62	101
Մաշկային և ենթամաշկային բջջանքի հիվանդություններ	15	23	20	23	15	29
Ոսկրամկանային համակարգի և շարակցական հյուսվածքի հիվանդություններ	567	698	606	512	510	525
Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ	241	232	171	155	131	137
Բնածին անկանոնություններ (զարգացման և ձևախախտումային արատներ)	134	177	143	116	99	119
Թունավորումներ և որոշ արտաքին պատճառների ներգործության այլ հետևանքներ	272	327	285	233	255	275
Այլ հիվանդություններ	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	8 221	9 633	8 258	7 683	7 342	8 005

Վերականգնողական միջոցառումների երաշխավորում ստացած հաշմանդամների թվաքանակն ըստ վերականգնողական գործունեության տեսակի, 2007-2012թթ.

ա) ընդամենը

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Բժշկական վերականգնում	49 539	49 061	40 949	60 375	73 306	70 676
Մասնագիտական վերականգնում	2 590	11 044	4 680	12 730	11 948	33 860
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	30 425	25 407	65 653	45 940	51 192	43 757
Ընդամենը	82 554	85 512	111 282	119 045	136 446	148 293

բ) նրանցից՝ կանայք

մարդ

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Բժշկական վերականգնում	23 524	24 302	12 639	30 229	37 766	37 463
Մասնագիտական վերականգնում	949	5 732	2 350	6 422	6 822	18 629
Սոցիալական վերականգնում (սոցիալ-միջավայրային հարմարեցում)	13 413	12 210	20 650	22 759	26 336	23 138
Ընդամենը	37 886	42 244	35 639	59 410	70 924	79 230